

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Arrest nr. 6/2026 van 8 januari 2026 van het Grondwettelijk Hof betreffende de prejudiciële vraag over artikel 4.2.1.1.1 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, in de zaak Belgische Staat/VMM – rolnummer 8410

1. De prejudiciële vraag

Bij vonnis van 12 december 2024, waarvan de expeditie ter griffie van het Grondwettelijk Hof is ingekomen op 10 januari 2025, heeft de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, in de zaak Belgische Staat/VMM een prejudiciële vraag gesteld die bij beschikking van het Grondwettelijk Hof van 22 januari 2025 als volgt werd geherformuleerd:

“Schendt art. 4.2.1.1.1 van het gecoördineerd decreet van het Vlaamse Gewest van 15 juni 2018 betreffende het integraal waterbeleid, aldus geïnterpreteerd dat het een bevestiging inhoudt van het beginsel van de belastingimmuniteit van het openbaar domein, het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in zoverre het enkel aan de Belgische Staat, en niet aan andere personen, een algemene vrijstelling zou geven van de heffingen, waarin hoofdstuk II van het voormelde decreet voorziet?”

2. De in het geding zijnde bepaling en haar context

De prejudiciële vraag heeft betrekking op het toepassingsgebied *ratione personae* van de milieuheffingen op de waterverontreiniging in het Vlaamse Gewest.

De milieuheffingen op de waterverontreiniging in het Vlaamse Gewest worden geregeld in titel IV “Financiële instrumenten ter regulering en financiering van het integraal waterbeleid” van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, (verder aangehaald als “het gecoördineerde decreet van 15 juni 2018”) onder hoofdstuk II “Heffingen waterverontreiniging en grondwater”.

Artikel 4.2.2.1.1 van het gecoördineerde decreet van 15 juni 2018 bepaalt het bedrag van de heffing op de waterverontreiniging naargelang van de vuilvracht uitgedrukt in vervuilingseenheden. Artikel 4.2.1.1.8 van hetzelfde gecoördineerde decreet bepaalt dat de VMM belast is met de vestiging, de inning en de invordering van de heffing op de waterverontreiniging.

Artikel 4.2.1.1.1 van het gecoördineerde decreet van 15 juni 2018 bepaalt wie als heffingsplichtige van de heffing op de waterverontreiniging moet worden beschouwd en luidt meer bepaald als volgt:

“Voor de toepassing van de heffingsplicht waterverontreiniging wordt als een aan deze heffing onderworpen heffingsplichtige beschouwd, elke natuurlijke of rechtspersoon die op enig ogenblik in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar op het grondgebied van het Vlaamse Gewest water heeft afgenomen van een openbaar waterdistributienet of op dit grondgebied over een eigen waterwinning heeft beschikt of op dit grondgebied water heeft geloosd, ongeacht de herkomst van het water.

Voor de toepassing van de heffingsplicht waterverontreiniging wordt de persoon waaraan een openbare watervoorzieningsmaatschappij waterverbruik in het Vlaamse Gewest factureert in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar, onweerlegbaar vermoed de heffingsplichtige te zijn voor het aan hem gefactureerde waterverbruik afgenomen van een openbare watervoorzieningsmaatschappij, onverminderd diens verhaal op de werkelijke gebruiker van het water.

Voor de toepassing van de heffing waterverontreiniging worden de personen aangewezen in artikel 4.2.1.2.1 onweerlegbaar vermoed heffingsplichtig te zijn voor het grondwater dat in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar werd opgenomen uit een eigen waterwinning vermeld in het eerste lid, onverminderd hun verhaal op de werkelijke gebruiker van dit water.”

De artikelen 4.2.1.1.2 tot en met 4.2.1.1.7, artikel 4.2.1.1.9 en de artikelen 4.2.2.1.7, 4.2.2.1.8 en 4.2.2.1.12 van het gecoördineerde decreet van 15 juni 2018 bevatten dan weer verschillende vrijstellingen van de heffing op de waterverontreiniging.

Uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat de VMM in het bodemgeschil een aanslag heeft gevestigd ten aanzien van de Belgische Staat voor een heffing wegens waterverontreiniging op een militair domein.

3. Beantwoording door het Grondwettelijk Hof

Het Grondwettelijk Hof heeft de prejudiciële vraag behandeld in het arrest nr. 6/2026 van 8 januari 2026, dat bij e-mail van de griffier van het Grondwettelijk Hof van 20 januari 2026 officieel ter kennis werd gebracht.

Het Grondwettelijk Hof wijst er vooreerst op dat het verwijzende rechtscollege met de prejudiciële vraag wenst te vernemen of artikel 4.2.1.1.1 van het gecoördineerde decreet van 15 juni 2018 bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in zoverre die bepaling, in de interpretatie dat zij een bevestiging inhoudt van “het beginsel van de belastingimmunititeit van het openbaar domein”, enkel aan de Belgische Staat, en niet aan andere personen, een algemene vrijstelling zou verlenen van de heffing op de waterverontreiniging.

Het Grondwettelijk Hof wijst er verder op dat krachtens artikel 4.2.1.1.1, eerste lid, van het gecoördineerde decreet van 15 juni 2018 de heffing op de waterverontreiniging verschuldigd is door “elke natuurlijke of rechtspersoon” die op enig ogenblik in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar op het grondgebied van het Vlaamse Gewest water heeft afgenomen van een openbaar waterdistributienet of op dit grondgebied over een eigen waterwinning heeft beschikt of op dit grondgebied water heeft geloosd, ongeacht de herkomst van het water.

Het Grondwettelijk Hof verwijst vervolgens naar een aantal parlementaire voorbereidingen en wijst er verder op dat daaruit blijkt dat met het begrip “rechtspersoon” in artikel 4.2.1.1.1, eerste lid, van het gecoördineerde decreet van 15 juni 2018 de decreetgever zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke rechtspersonen, zoals de Belgische Staat, beoogt.

Het Grondwettelijk Hof wijst er verder op dat, zonder dat het nodig is in te gaan op de draagwijdte van het in de prejudiciële vraag vermelde beginsel, uit het voorgaande volgt dat de Belgische Staat door de in

het geding zijnde bepaling onderworpen is aan de heffing op de waterverontreiniging en de prejudiciële vraag dus berust op een verkeerde lezing.

Het Grondwettelijk Hof besluit dat de prejudiciële vraag derhalve geen antwoord behoeft.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS